

УНІВЕРСІТЭТ

Пераможца V Нацыянальнага конкурсу друкаваных СМІ «Залатая літара» ў намінацыі «Найлепшая шматтыражная газета»

21 верасня 2017 года, № 13 (2181)

ПАДЗЕЯ

БДУ і Magna Charta Universitatum

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт далучыўся да Вялікай харты ўніверсітэтаў.

Цырымонія падпісання адбылася ў рамках міжнароднай канферэнцыі «Універсітэцкія каштоўнасці для сённяшняга дня: цэнтральна-еўрапейскія перспектывы і праблемы», якая завяршылася 31 жніўня ў Печскім універсітэце (Венгрыя). БДУ прадставіў прарэктар па выхаваўчай і вучэбнай рабоце **Уладзімір СУВОРАЎ**. У цырымоніі таксама прынялі ўдзел віцэ-прэзідэнт Вялікай харты ўніверсітэтаў Агнета Блат, рэктар Балонскага ўніверсітэта Франчэска Уберціні, рэктар Печскага ўніверсітэта Ёзэф Бодзіс.

Далучэнне БДУ да харты паспрыяе рэалізацыі прынцыпаў Еўрапейскай прасторы вышэйшай адукацыі, аптымізуе працэс інтэграцыі ўніверсітэта ў міжнародную адукацыйную сістэму. Хартыю ў гэты ж дзень падпісалі 11 ВНУ, у ліку якіх Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Ф. Скарыны.

Па словах Уладзіміра Суворова, працэдур далучэння да Вялікай харты ўніверсітэтаў была ініцыявана БДУ яшчэ ў 2011 годзе. 4 верасня 2015 года прыйшоў ліст з пацвярджэннем, што Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт прыняты ў лік падпісантаў (signatory) Вялікай харты, а таксама запрашэнне для рэктара прыняць удзел у афіцыйнай працэдурі падпісання ў кастрычніку 2016 года ў Бразіліі. Аднак летась візіт не адбыўся, у тым ліку з прычыны геаграфічнай аддаленасці месца правядзення.

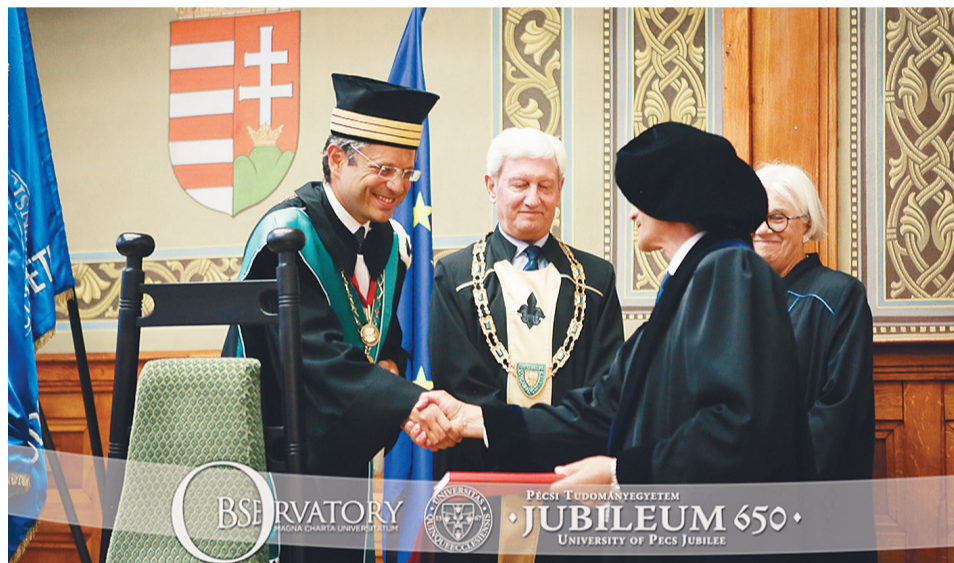
Уладзімір Васільевіч расповеў, што на ўрачыстае мерапрыемства ва ўніверсітэт г. Печ, які ў гэтыя дні адзначаў сваё 650-годдзе, з'ехаліся ўсе рэктары Венгрыі, а таксама госці з больш як 35 краін.

30–31 жніўня адбыліся дзве знакавыя падзеі: падпісанне новымі ўніверсітэтамі Magna Charta Universitatum Europaeum і канферэнцыя University Values for Today: Central European Perspectives and Challenges.

Падпісанне праходзіла ва ўрачыстай атмасферы, у прысутнасці Савета Печскага ўніверсітэта і ганаровых гасцей. Першы подпіс падчас працэдурі было даверана паставіць Беларускаму дзяржаўнаму ўніверсітэту.

На наступны дзень адбылася канферэнцыя на тэму ўніверсітэцкіх каштоўнасцяў для сённяшняга дня. Усе даклады, якія рабілі вядомыя навукоўцы, былі вельмі цікавыя. У прыватнасці, казалі пра тое, што адукацыя павінна нагадваць працу дырыжора з палатца, чым саліраванне аднаго артыста, пра тое, што павінна быць менш «me, me, me» тэхналогій, а больш «we, we, we» тэхналогій, пра праблемы і місіі ўніверсітэтаў у сучасных грамадствах.

Найбольш запомнілася Уладзіміру Васільевічу выказванне аднаго з лектараў, які так ахарактарызаваў задачу выкладчыка: «Engage! Support! Inspire!» – што прыкладна азначае: «Прыцягні! Падтрымай! Натхні!»

– Нярэдка выкладчыкі лічаць, што прыцягнулі студэнта і той абавязаны вучыцца, а больш важна ў адукацыйным працэсе падтрымаць і натхніць. Уменне памятаць і прытрымлівацца гэтых трох прынцыпаў у педагогічнай практыцы, на маю думку, і характарызуе прафесійную кампетэнцыю педагога, – адзначыў прарэктар БДУ.

У адным з карпусоў ўніверсітэта я сфатаграфавалі плакат: «Перад тым, як памру... Напішы сваю мару». Што б ты хацеў зрабіць у жыцці? Кожны на гэты пытанне адказвае па-свойму. Як мне здаецца, тут важныя не столькі адказы, колькі заклік, размешчаны на стэндзе ўнізе і дробнымі літарамі: «Мара вялікая, пачатак заўсёды маленькі, але самае важнае пачаць адразу зараз!».

Простыя зразумелыя фразы, якія суправаджаюць студэнтаў. Гэта можа быць маленькі лісточак, прылеплены на сценцы: «Калі ты расплюшчыш вочы і прыгледзішся, інтарэс знойдзеш цябе».

Па словах Уладзіміра Васільевіча, у Magna Charta Universitatum Europaeum зроблена спроба апісаць місію ўніверсітэтаў у сучасным грамадстве як цэнтраў фарміравання і перадачы ведаў і культурных каштоўнасцяў, сфармуляваны прынцыпы, якія пры чытанні ствараюць эмоцыю, неабходную творчаму чалавеку. Дадзены дакумент стаў нагодай для таго, каб штогод збірацца на канферэнцыі, абмяркоўваць прасоўванне па абраным

шляху, праблемы, цяжкасці, абменьвацца разуменнем сучаснай сітуацыі, што вельмі важна для такой далікатнай справы, як адукацыя. Гэта вельмі важная прылада, якая дапамагае ўніверсітэтам кансалідавацца, аб'ядноўваць высілкі і ў навуковых пошуках, і ў культурных, усталёўваць сувязі, структураваць кантакты. Мы далучаемся да агульнаеўрапейскай тэндэнцыі адкрыта абмяркоўваць праблемы, якія ўзнікаюць у адукацыйным працэсе, у кіраванні адукацыяй, у працы са студэнтамі, усе аспекты дзейнасці ўніверсітэтаў і іх ролю ў фарміраванні дзяржаў і грамадства.

– **Уладзімір Васільевіч, дзякуй за цікавыя апавед. Што б Вы хацелі пажадаць свайму ўніверсітэту?**

– Падчас візіту я пераканаўся, што Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт знаходзіцца ў трэндзе агульнаеўрапейскай адукацыйнай прасторы. Гэта ўжо другі ўніверсітэт старэйшы за 650 гадоў, які я наведаў. Але было адчуванне, што з гадамі ўніверсітэты прыгажэюць і большаюць. Я хацеў бы гэтага пажадаць і нашаму БДУ!

Таццяна БАГАМАЗАВА

Даведка

Вялікая хартыя еўрапейскіх універсітэтаў прынята ў горадзе Балоння (Італія) у 1988 г. рэктарамі еўрапейскіх універсітэтаў. Мэта дакумента – уніфікацыя адукацыйных сістэм, палітыкі развіцця еўрапейскай універсітэцкай супольнасці.

Хартыя была адкрыта для падпісання ўніверсітэтамі з нагоды 900-годдзя Балонскага ўніверсітэта. На дадзены момант яна падпісана 776 ўніверсітэтамі з усяго свету.

У нумары:

ПАШЫРАЮЧЫ ГАРЫЗОНТЫ

Гутарка з прафесарам Міхаілам ЖУРАЎКОВЫМ з нагоды 80-годдзя кафедры тэарэтычнай і прыкладнай механікі

Стар. 2

«МІНЧАНІНАМ ГОДА» СТАЎ ПРАФЕСАР БДУ

Такого звання ўдастоены Уладзімір САЕЧНИКАЎ, загадчык кафедры фізікі і аэракасічных тэхналогій ФРКТ

Стар. 3

АДКАЗЫ НА ПЫТАННІ

У БДУ праведзены Кубак Еўропы па інтэлектуальных гульнях сярод студэнцкіх каманд

Стар. 4

Весткі з рэктарата

ПРАТАКОЛ аб намерах падпісаны паміж БДУ і Нацыянальнай кампаніяй навукова-тэхналагічных паркаў (г. Магучу, Мазамбік) падчас працы 53-й Міжнароднай шматпрофільнай выставы FACIM-2017, якая завяршылася 3 верасня ў Мазамбіку. Подпісы паставілі прарэктар па навуковай рабоце БДУ Васіль Сафонаў і генеральны дырэктар кампаніі Даўтара Флавія Дзімба. Прадугледжваецца распрацоўка навучальных і практыкаарыентаваных курсаў з мэтай іх наступнай камерцыялізацыі і правядзення сумесных навуковых даследаванняў. Нагадаем, у Мазамбіку беларуская ВНУ прадставіла больш за 20 навукова-тэхнічных распрацовак.

БДУ наведала дэлегацыя Каралеўства Саудаўская Аравія на чале з міністрам адукацыі Ахмедам Мухамедам аль-Ісамам.

На круглым stole з удзелам прадстаўнікоў Міністэрства адукацыі Беларусі, БДУ, МДЛУ, БДТУ, БНТУ былі абмеркаваны магчымасці па падрыхтоўцы грамадзян Каралеўства Саудаўская Аравія. Таксама госці сустрэліся з рэктарам БДУ акадэмікам Сяргеем Абламейкам.

ДЭЛЕГАЦЫЯ Кітайскай асацыяцыі па міжнародным абмене ў сферы адукацыі (КАМАСА) на чале з прэзідэнтам асацыяцыі Лю Лімінь сустрэлася з рэктарам БДУ акадэмікам Сяргеем Абламейкам, начальнікам упраўлення міжнародных сувязяў Вадзімам Рэзнікавым. Гасцям паказалі прэзентацыю пра дзейнасць БДУ, яго пазіцыі ў сусветных рэйтынгах, міжна'роднае супрацоўніцтва, навуковыя дасягненні і інш.

Сёння ў БДУ на першай і другой ступені навучання праходзяць падрыхтоўку 29 % студэнтаў з Кітая, што з'яўляецца самым высокім паказчыкам сярод іншых замежных студэнтаў ВНУ. Лю Лімінь падкрэсліў, што БДУ вельмі папулярны ў КНР і займае высокую пазіцыю ў краіне.

РУП «УНІТЭХПРАМ БДУ» атрымала статус суб'екта інавацыйнай інфраструктуры – навукова-тэхналагічнага парку. Такое рашэнне прынята калегіяй ДКНТ. Новая форма гаспадарання створана для эфектыўнасці высокатэхналагічнай вытворчасці.

Прадпрыемства займаецца распрацоўкай і вытворчасцю харчовых абагачальных давак, паляпшальнікаў, фітасоляў; арыгінальных і генерычных фармацэўтычных субстанцый і гатовых лекавых сродкаў для лячэння сардэчна-сасудзістых, анкалагічных і іншых захворванняў.

Паводле інфармацыі прэс-службы БДУ

Пашыраючы гарызонты

Кафедры тэарэтычнай і прыкладной механікі ММФ спаўняецца 80 гадоў. Пра набыткі кафедры, замежныя кантакты і сур'ёзныя планы гутарым з яе загадчыкам, доктарам фіз.-мат. навук, прафесарам **Міхаілам ЖУРАЎКОВЫМ**.

– **Міхаіл Анатольевіч, як будзе адзначаць юбілей?**

– Кафедра пачала сваю афіцыйную дзейнасць з вучэбнага года, адпаведна і мы мяркуем у верасні-кастрычніку правесці шэраг мерапрыемстваў, каб адсвяткаваць знамянальную дату. Гэта і спецсемінары з запрашэннем нашых сяброў з іншых краін, якія б выступілі з цікавымі дакладамі, гэта і адмысловыя лекцыі і семінары для студэнтаў, якія спецыялізуюцца па кафедры, каб яны разабраліся, што чакае іх пасля выпуску. Збіраемся таксама правесці і пэўную работу з будучымі студэнтамі: тут і навукова-папулярныя артыкулы, і перавыданне кнігі «Папулярная механіка», дзе даступна расказваецца якраз пра тую механіку, якая вывучаецца ў БДУ. Час ідзе, мяняюцца метады, выпрацоўваюцца новыя падыходы – у гэта выданне просяцца новыя раздзелы. Хочацца паказаць моладзі: і аб'ектам, і студэнтам, і аспірантам – што хача кафедры ўжо 80 гадоў, яна застаецца маладой і развіваецца дынамічна, а пералік навуковых даследаванняў, якія ажыццяўляюцца на кафедры, сур'ёзны і цікавы.

– **Чым было абумоўлена ўзнікненне такой кафедры?**

– Кафедра перажыла некалькі этапаў: узнікненне і станаўленне, потым перыяд Вялікай Айчыннай вайны, калі ўніверсітэт пераязджаў і кафедра часткова страціла свой твар, потым адраджэнне. У 1960-70-я гады адраджэнне кафедры было звязана з запрашэннем вядучых вучоных з Расіі і Украіны. Кафедры механікі на механіка-матэматычных факультэтах у Савецкім Саюзе – гэта досыць унікальная з'ява. У нас нямат універсітэтаў у былых савецкіх рэспубліках, дзе ствараліся мехматы і асабліва кафедры механікі. Такая кафедра абумоўлена запатрабаванасцю спецыялістаў, якія вельмі добра ведаюць матэматыку і разам з тым умеюць прыкладзі гэтага веда для рашэння задач з розных галінаў механікі. Галоўным чынам гэта былі сферы космасу, авіяцыі, машынабудавання. А наша рэспубліка была адным з лідараў Саюза ў галіне машынабудавання, і таму кафедра механікі падтрымлівалася, пачалі падрыхтоўку спецыялістаў, якія маглі б мадэляваць, даследаваць і прапаноўваць новыя рашэнні якраз у гэтай галіне. Сюды прыехалі вельмі цікавыя асобы – Міна Мінавіч Чапінога, буйны спецыяліст у аэрагідрамеханіцы, Іван Аляксеевіч Прусаў, унікальны спецыяліст у механіцы дэфармуемага цвёрдага цела. З тых першых набораў студэнтаў і склаўся касцяк кафедры. Усцешна, што некаторыя супрацоўнікі дагэтуль працуюць тут. Адна з традыцый, якую мы

Калектыв кафедр тэарэтычнай і прыкладной механікі

ашчадна захоўваем, гэта навуковыя сумесныя семінары, дзе выступаюць і паважныя навукоўцы, наша прафесура і дацэнты, а таксама моладзь – аспіранты. Тут бываюць вельмі цікавыя палемічныя даклады і паведамленні на неадназначныя тэмы, якія часам не зусім успрымаюцца грамадствам, выказваюцца фантастычныя ідэі, нахталт вечнага рухавіка. Мы гэта вітаем, бо тое цікава і карысна. Пасля такіх семінараў абавязкова бывае чаюванне, дзе моладзь размаўляе з нашай прафесурай нароўні, абмяркоўваюць надзённыя праблемы кафедры, універсітэта, навукі, сваёй будучыні.

– **Які сёння склад кафедры?**

– Кафедра досыць мабільная. Вельмі здарова, што на працягу ўжо досыць значнага часу існуе баланс паміж сталымі вучонымі і моладдзю. Імкнёмся, каб вялікая колькасць моладзі працавала і на кафедры, і ў нашай НДЛ пры кафедры. Сёння на кафедры тры пастаянныя прафесары. Вельмі добры працэнт абарон і бываюць такія гады, калі абсалютна ўсе нашы выкладчыкі – з навуковымі ступенямі, але мы гэта «дасягненне» імкнёмся як мага хутчэй разбурар, бярэм маладых, якія зноў жа дастаткова хутка абараняюцца, папаўняючы шэрагі дацэнтаў. Запрашаем супрацоўнікаў з іншых універсітэтаў і гарадоў, каб яны прыйшлі са сваімі новымі ідэямі. Нядаўна з нашай кафедры вылучылася новая: кафедра нана- і біямеханікі, яе ўзначаліў прафесар Міхасёў, якраз з ліку запрошаных да нас з Віцебскага дзяржуніверсітэта. Такое раздзяленне дазваляе нам пашырыць спіс спецыялізацый па механіцы на факультэце. У МДУ колькасць кафедраў механікі і матэматыкі на мехмаце амаль аднолькавая... Добра, калі ў нас колькасць кафедраў механікі ўзрастае, але гэта не самамэта: галоўнае – каго тыя кафедры будуць рыхтаваць, для чаго і як. Каб выпускнікі змаглі знайсці сабе годнае прымяненне ў розных галінах.

– **Што змянілася на кафедры за час Вашага кіраўніцтва?**

– У адукацыі і навучы са зменамі патрэбная пэўная асцярожнасць, бо гэта досыць кансерватыўныя галіны. Натуральна, чытанне прынцыпы адукацыі мы павінны за-

хоўваць, але ісці ў нагу з часам, улічваць патрэбы эканомікі і грамадства ў якасці адукацыі, у наборы дысцыплін. Адпаведна, у нас ужо некалькі разоў былі істотна перагледжаны вучэбныя планы і спецыялізацыі па кафедры. Калі толькі прыйшоў, у нас была кафедра тэарэтычнай механікі і рэабілітацыйнай механікі і рэабілітацыйнай механікі, потым стала называцца кафедрай тэарэтычнай і прыкладной механікі, што пашырыла пералік дысцыплін і кірункаў спецыялізацыі. За гэты час памянлі і асноўныя кірункі падрыхтоўкі спецыялістаў: зараз вельмі шмат увагі надаецца ІТ-тэхналогіям, спецыялісты атрымліваюцца дастаткова ўнікальныя – «Механік. Матэматык-прыкладнік». Такі чалавек можа мадэляваць розныя механічныя працэсы з дапамогай сучасных ІТ-тэхналогій, а можа працаваць і як матэматык, прытым не толькі ў галіне механікі, бо валодае шырокімі ведамі і па механіцы, і па матэматыцы, і па інфарматыцы. З цягам часу мяняем як набор курсаў, так і іх нападўненне. Апошнім часам з'явілася шмат курсаў па камп'ютарным мадэляванні, а кірунак рэабілітацыйнай механікі ўвогуле набывае новы твар, бо пайшоў бум на робатаў, і мы якраз займаемся матэматычным забеспячэннем робатаў і маніпуляраў – прымушаем іх рухацца і дзейнічаць. Бія- і нанамеханіка таксама патрабуюць новых адмысловых курсаў.

Істотную ўвагу мы надаём і нашым міжнародным кантактам. Добрыя сувязі наладжаны з універсітэтамі розных краін Еўропы, з Кітаем – у гэтым годзе распачынаецца вельмі важны праект па сумеснай падрыхтоўцы студэнтаў у Дзялянскім універсітэце, практычна ўсе супрацоўнікі кафедры будуць выязджаць для чытання лекцый. Да нас на стажыроўку прыязджаюць студэнты з Францыі, Нідэрландаў, Германіі, нашы студэнты туды накіроўваюцца. Вельмі добрыя кантакты з Маскоўскім дзяржаўным універсітэтам, асабліва аспіранты нашы часта выязджаюць туды па дамоўе стажыравацца. Не стаім на месцы, пастаянна шукаем новыя кірункі развіцця, удасканальваем сам навучальны працэс, выпрабаваем новыя формы выкладання, чытанне лекцый, падачы матэрыялу. Навукова-да-

следчая кампанента падрыхтоўкі студэнтаў таксама пастаянна пад увагай: НДЛ прыкладной механікі пры кафедры штогод выконвае вялікую колькасць дагавораў для прамысловых прадпрыемстваў Беларусі і Расіі, ёсць і замежныя кантракты, у такіх тэмах задзейнічаны студэнты старэйшых курсаў, магістранты, аспіранты – гэта неад'емная частка падрыхтоўкі добрага спецыяліста.

– **Як складаецца лёс выпускнікоў?**

– Многія нашы выпускнікі застаюцца працаваць і ў нашай лабараторыі, і, што здарова, ідуць у фірмы, НДЛ, якія ўзначальваюць нашы ранейшыя выпускнікі. Ёсць пэўная пераемнасць пакаленняў. Тыя з нашых выпускнікоў, хто ўзначальвае лабараторыі і фірмы, у тым ліку ІТ-кірунку, з задавальненнем чытаюць у нас адмысловыя курсы або кіруюць курсавымі і дыпломнымі работамі нашых студэнтаў, каб сабе падрыхтаваць спецыялістаў. Ажно некалькі мінскіх ІТ-кампаній прыкладнога характару створаны якраз супрацоўнікамі нашай кафедры, і асноўная частка іх супрацоўнікаў – таксама нашы выпускнікі. На жаль, многія з тых выпускнікоў, якія займаюцца новымі перспектыўнымі кірункамі, апошнім часам вельмі моцна раз'язджаюцца па свеце. Адзін з такіх выпускнікоў узначаліў буйную ІТ-кампанію ў Маскве, дзе займаюцца распрацоўкай ПА для горназдабыўнай прамысловасці.

У Амерыцы вялікая колькасць «нашых» – у Крэміневай даліне, напрыклад. Іншая выпускніца – прафесар у Францыі, вельмі хутка пайшла там яе кар'ера ўгару. Напрыклад, па біямеханіцы ў нас усталюваліся вельмі добрыя кантакты з Дэльфцкім універсітэтам (Нідэрланды) – там ужо два мае аспіранты працуюць. Ці вось яшчэ адна мая вучаніца – таксама ў галіне біямеханікі працуе – распрацавала надзвычай захапляльны новы матэматычны апарат дробнага дыферэнцавання для вывучэння біямеханікі клетак, абаранілася – і з'ехала ў Амерыку, працягвае свае даследаванні там. Стаўлюся да гэтага па-філасофску: немалаважна, што нашы навуковыя дасягненні прызнаюцца па ўсім свеце, і нашых калег, маіх суаўтараў, з задавальненнем прымаюць на працу

ў вядучыя інстытуты і кампаніі.

– **Над якімі навуковымі кірункамі працуе кафедра?**

– Кірункаў навуковых даследаванняў у нас дастаткова шмат, з году ў год яны могуць мяняцца. Асноўныя – па-першае, геамеханіка, мы працуем з прадпрыемствамі горназдабыўнай прамысловасці, як цвёрдых карысных выкапняў (калійныя радовішчы), так і вуглевадароднай сыравіны (нафта). Па-другое, ІТ-тэхналогіі: прыкладныя аўтаматызаваныя сістэмы і комплексы для прамысловых прадпрыемстваў, распрацоўка адмысловых сістэм, праграмнага забеспячэння для прамысловасці горнай здабычы, машынабудавання, нафтавай і газавай галінаў, што дазваляе мадэляваць і аўтаматызаваць вялікія функцыі. Сюды ж адносяцца сістэмы CAD, CAE – сістэмы камп'ютарнага аўтаматызавання інжынерных разлікаў. Затэ механіка машын і механізмаў: мы працуем з нашымі машынабудавальнічымі гігантамі, як «Гомсельмаш», МАЗ, БелАЗ, МТЗ, тут існуе велізарны комплекс задач, звязаных з мадэляваннем работы розных сістэм механізмаў і машынабудавальнічых канструкцый, напрыклад, вывучэнне трываласці і зносаўстойлівасці частак механізмаў і г. д.

Вельмі цікавы кірунак распрацоўваем з расійскай чыгункай – вывучаем трываласць і ўстойлівасць транспарту, узаемадзеянне транспарту з рэйкамі, як паводзяцца цяжкія і звышцяжкія саставы на вялікіх хуткасцях. Новы і надзвычай займальны кірунак – біямеханіка, тут у нас некалькі груп, якія працуюць у розных напрамках.

Дастаткова даўно задзейнічаны ў галіне пратэзавання зубоў, складаных парушэнняў сківіцы: распрацавалі камп'ютарны комплекс, які ўжо ўкаранены ў некаторых клініках Расіі і Беларусі, для мадэлявання пратэзаў і каронак адпаведна канструкцыі сківіцы канкрэтнага чалавека па 3D-тамаграфіі. У гэтым жа рэчышчы праца па выпраўленні цяжкіх парушэнняў сківіцы: існуюць спецыяльныя апараты для дзяцей, якія змяняюць форму сківіцы, а мы распрацавалі адмысловую методыку, якая дазваляе разлічыць нагрузку на сківіцу, каб яе дадаткова не пашкодзіць. Даследуем з нашым пратэзным камбінатам узаемадзеянне пратэзаў з натуральным касцяным складам людзей. Ёсць вельмі цікавыя работы з кардыёлагамі па матэматычным мадэляванні працы крывяноснай сістэмы, паталогій сэрца. Працуем і з бараўлянскім цэнтрам анкалогіі, сумесна з Інстытутам цепла- і масаабмену НАН РБ вывучаем фізіка-механічныя ўласцівасці анкалетак – па іх можна вызначыць, як развіваюцца ракавыя пухліны, праводзім вопыты з атамна-сілавых мікраскопам... Ну і, нарэшце, яшчэ адзін новы кірунак – нанамеханіка, якая вывучае, што робіцца ўнутры нанаматэрыялаў, механічныя працэсы тут істотна адрозніваюцца. Напрыклад, сумесна з супрацоўнікамі нашага хімічнага факультэта і НДІ ФХП вывучаем фізічна-механічныя ўласцівасці графену – будзем мадэлі наанструктур з рознымі дэфектамі і парушэннямі. Прац у нас шмат, і ўсе цікавыя.

Гутарыла
Маргарыта АЛЯШКЕВІЧ

РЭЙТЫНГІ

БДУ ў эліце па працаўладкаванні выпускнікоў

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт стаў адзінай беларускай ВНУ, якая трапіла ў топ-500 міжнароднага рэйтыngu ўніверсітэтаў па працаўладкаванні выпускнікоў па версіі ўплывовага брытанскага рэйтынгавага агенцтва QS.

Рэйтынг універсітэтаў па працаўладкаванні выпускнікоў QS GER (Graduate Employability Rankings) заснаваны на ацэнцы вядучых сусветных універсітэтаў па наступных крытэрах: рэпутацыя ўніверсітэта сярод працадаўцаў (Employer Reputation), супрацоўніцтва ВНУ з працадаўцамі (Partnerships with Employers per Faculty), прафесійныя дасягненні выпускнікоў (Alumni Outcomes), арганізацыя ўзаемадзеяння працадаўцаў са студэнтамі (Employer/Student Connections) і ўзровень занятасці выпускнікоў (Graduate Employment Rate).

QS Graduate Employability Rankings						
# RANK	UNIVERSITY	IQRE	ALUMNI OUTCOMES	EMPLOYER-STUDENT CONNECTIONS	EMPLOYER REPUTATION	GRADUATE EMPLOYMENT RATE
2018	Uni Search					
115	Belarusian State University	8	42.6	-	-	81.2

Па паказчыку прафесійных дасягненняў выпускнікоў (Alumni Outcomes) у БДУ **172 пазіцыі** ў свеце, а па ўзроўні занятасці выпускнікоў (Graduate Employment Rate) БДУ заняў **115 месца** ў свеце!

«Мы ганарымся сваімі выпускнікамі, той рэпутацыяй, якую вядучая ВНУ краіны мае сярод працадаўцаў. Нам вельмі прыемна, што комплексная праца Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта па працаўладкаванні выпускнікоў, супрацоўніцтва з працадаўцамі, правядзенні маштабных мерапрыемстваў для выпускнікоў па пошуку працы была высока ацэнена міжнароднымі экспертамі і самімі працадаўцамі. Універсітэт праводзіць дзясяткі

мерапрыемстваў для выпускнікоў – восеньскі і вясновы дні кар’еры, комплекс мерапрыемстваў на ўсіх факультэтах, вядзе планамерную працу з замоўцамі кадраў, ва ўніверсітэце створана электронная база дадзеных партфолія выпускнікоў, у лютым 2017 года БДУ арганізаваў маштабнае мерапрыемства для студэнтаў – адкрыты рэспубліканскі студэнцкі «Кар’ерны форум», які сабраў больш за 1500 студэнтаў са шматлікіх ВНУ нашай краіны», – адзначыў рэктар БДУ акадэмік Сяргей Абламейка.

Па традыцыі верхняй месцы ў рэйтыngu займаюць амерыканскія ВНУ: Стэнфардскі ўніверсітэт, Каліфарнійскі ўніверсітэт Лос-Анджэлеса, Гарвардскі ўні-

версітэт. 3 універсітэтаў краін СНД, а таксама найбліжэйшых суседзяў Беларусі ў рэйтынг патрапілі 11 расійскіх універсітэтаў, 1 казахская ВНУ, 2 латвійскія ВНУ, 2 эстонскія ВНУ, 3 літоўскія ўніверсітэты, 3 польскія ВНУ.

Даведка

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт займае высокія месцы ў шматлікіх уплывовых міжнародных рэйтынгах (QS, THE, Webometrics, SIR, U-Multirank і інш.), стабільна трапляючы ў 2 працэнты найлепшых універсітэтаў свету. Так, напрыклад, у рэйтыngu найлепшых універсітэтаў свету QS World University Rankings 2017/18 БДУ займае высокае 334 месца. У 2017 годзе БДУ ўпершыню ўвайшоў у найстарэйшы і адзін з самых прэстыжных сусветных рэйтынгаў – Шанхайскі прадметны рэйтынг універсітэтаў ARWU 2017 года па фізіцы і заняў месца ў групе 401–500. Раней ніводны беларускі ўніверсітэт не ўваходзіў у лік універсітэтаў, якія ранжыруюцца Шанхайскім рэйтынгам.

Павел САЛАЎЕЎ

УШАНАВАННІ

«Мінчанінам года» стаў прафесар БДУ

Такога звання ганараваны **Уладзімір Сяечнікаў, загадчык кафедры фізікі і аэракасічных тэхналогій ФРКТ, за актыўную навуковую і выкладчыцкую дзейнасць у галіне вышэйшай адукацыі.**

выйшлі ў больш як 300 публікацыях. Ім напісаны некалькі дзясяткаў навучальна-метадычных публікацый, у тым ліку і курсы лекцый, спецкурсы. Да таго ж ён з’яўляецца арганізатарам і навуковым кіраўніком Цэнтра аэракасічнай адукацыі БДУ.

На дадзены момант загадчык кафедры задзейнічаны ў арганізацыі трох адукацыйных праграм, у рамках якіх праходзіць абмен ведаў з замежнымі калегамі. Тут праводзяцца навучальныя заняткі, семінары, сустрэчы, майстар-класы. Слухачы – студэнты, магістранты, аспіранты, выкладчыкі.

Па-першае, гэта TEMPUS – праграма Еўрасаюза, накіраваная на падтрымку працэсаў мадэрнізацыі вышэйшай адукацыі. TEMPUS грае важную ролю падчас уваходжання акадэмічнай супольнасці Беларусі ў еўрапейскую сетку УВА. Сярод удзельнікаў – Берлінскі тэхнічны ўніверсітэт, Вільнюскі тэхнічны ўніверсітэт, каледж Эмануэль з Англіі. Па-другое, сёлета пачаўся праект, звязаны з касмічнымі сістэмамі і рэабілітацыяй з удзелам бельгійскага і берлінскага ўніверсітэтаў, ВНУ Францыі, Латвіі, Эстоніі і краін СНД.

– І, па-трэцяе, праграма «Адукацыя па дронах». Тут працоўваюцца практычныя і тэарэтычныя веды на прафесійным узроўні па кіраванні і абслугоўванні беспілотных лятальных апаратаў, – тлумачыць прафесар. – Каардынатарам выступае Універсітэт Санія, Італія. Удзельнічаюць замежныя ўніверсітэты 14 краін, а яшчэ БДУ і Беларускае дзяржаўнае тэхналагічнае ўніверсітэт.

У дадатак да ўсяго У. А. Сяечнікаў працягвае шматгадовае супрацоўніцтва з Рурскім універсітэтам (г. Бохум, Германія) па нанафатоніцы. Ён удзельнічае і ў іншых міжнародных праектах, навуковых праграмах Беларусі і Саюзнай дзяржавы.

Мабыць, у гэтым пераліку варта асобна вылучыць **нана-спадарожнік БДУ**, у распрацоўцы якога быў задзейнічаны Уладзімір Аляксеевіч. Такі апарат ствараецца ў нашай краіне ўпершыню. Мяркуецца, што яго запусцяць у наступным годзе з пляцоўкі Кітая. Дапаможа гэта зрабіць карпарацыя «Вялікая сцяна» (яна ж будзе індустрыяльным паркам «Вялікі камень»).

З навучальнымі і працоўнымі візітамі загадчык кафедры наведваў шмат якіх краін. Таму яму ёсць з чым параўноўваць. Лічыць, што наша сталіца пераўзыходзіць шматлікія замежныя гарады. Ён адзначае:

– Мінск развіваецца, становіцца прыгажэйшым і зручнейшым. Магу смела сказаць, што гэта горад для жыцця. Мне вельмі падабаецца, што тут праводзіцца вялікая колькасць культурных, забаўляльных і спартыўных падзей. Узяць хоць канцэрты і вечары ля ратушы.

На ўзнагароджанні 9 верасня ў Нацыянальным акадэмічным Вялікім тэатры оперы і балета прысутнічалі таксама жонка і сын Іван. Сыны Уладзіміра Аляксеевіча таксама захапляюцца навукай. Дарэчы, старэйшы сын Антон – аспірант і выкладчык ФРКТ, а малодшы Іван перайшоў на 3 курс гэтага ж факультэта. Абодва бралі ўдзел у чэмпіянаце «CanSat у Расіі», які арганізоўвае Навукова-даследчы інстытут ядзернай фізікі імя Д. У. Скабелячына МДУ імя М. В. Ламаносава. Летась у рамках гэтага чэмпіянату распрацаваны студэнтамі і аспірантамі БДУ мікраспадарожнікі былі ўпершыню паспяхова запусчаны на вышыню 35 км.

Уладзімір Аляксеевіч, вядома, рады ганароваму званню «Мінчанін года». Гэты дыплом далучыцца да тых шматлікіх, якія ён ужо мае. А менавіта: Ганаровая грамата Расійскага касмічнага агенцтва, ганаровыя граматы Міністэрства адукацыі БДУ.

– У будучыні, спадзяюся, БДУ чакае ўсё толькі самае лепшае, калі мы будзем дастаткова інтэнсіўна працаваць у адукацыі і навуцы, – лічыць прафесар. – Веру, што даможамся добрых вынікаў.

Даведка

«Мінчанінам года» сталі яшчэ 12 жыхароў сталіцы. Сярод лаўрэатаў – супрацоўнікі галіны прамысловасці, транспарту і сувязі, будаўніцтва, аховы здароўя, культуры і спорту, бяспекі і сацыяльнай абароны і іншыя. Званне «Мінчанін года» прысвойваецца з 2001 года.

Алёна ЛЯЎШЭНЯ

НАШЫ ЮБІЛЯРЫ

01 кастрычніка Ціханова Ірына Георгіеўна, дацэнт кафедры педагогікі і праблем развіцця адукацыі, кафедра педагогікі і праблем развіцця адукацыі

02 кастрычніка Самахвал Віктар Васільевіч, начальнік цэнтра праблем развіцця адукацыі, Галоўнае ўпраўленне навучальнай і навукова-метадычнай працы

05 кастрычніка Жыдкова Таццяна Аляксандраўна, дацэнт кафедры інжынернай геалогіі і геафізікі, геаграфічны факультэт

05 кастрычніка Ломаўцаў Фёдар Ягоравіч, прафесар кафедры матэматычнай кібернетыкі, механіка-матэматычны факультэт

09 кастрычніка Хвядчэня Людміла Уладзіміраўна, загадчык кафедры англійскай мовы гуманітарных факультэтаў, кафедра англійскай мовы гуманітарных факультэтаў

10 кастрычніка Леановіч Валянціна Леанідаўна, дацэнт кафедры рускай мовы, філалагічны факультэт

11 кастрычніка Сафонава Іна Мікалаеўна, начальнік аддзела навукова-тэхнічнай інфармацыі, Галоўнае ўпраўленне навук

12 кастрычніка Ханкевіч Вольга Іванаўна, дацэнт кафедры гісторыі старажытнага свету і сярэдніх вякоў, гістарычны факультэт

16 кастрычніка Кучко Алена Яўгенаўна, прафесар кафедры сацыялогіі, факультэт філасофіі і сацыяльных навук

17 кастрычніка Смалякоў Генадзь Сцяпанавіч, дацэнт кафедры эканамічнай і сацыяльнай геаграфіі, геаграфічны факультэт

19 кастрычніка Сіманюскі Сяргей Іванавіч, дацэнт кафедры паліталогіі, юрыдычны факультэт

21 кастрычніка Гігін Вадзім Францавіч, дэкан факультэта філасофіі і сацыяльных навук, факультэт філасофіі і сацыяльных навук

27 кастрычніка Мандрык Павел Аляксеевіч, дэкан факультэта прыкладнай матэматыкі і інфарматыкі, факультэт прыкладнай матэматыкі і інфарматыкі

27 кастрычніка Марціновіч Ізабела Іванаўна, прафесар кафедры крымінальнага працэсу і пракурорскага нагляду, юрыдычны факультэт

31 кастрычніка Лук’янава Таццяна Валер’еўна, дацэнт кафедры тэорыі літаратуры, філалагічны факультэт

31 кастрычніка Самаль Сяргей Аляксандравіч, прафесар кафедры агульнай матэматыкі і інфарматыкі, механіка-матэматычны факультэт

АБ'ЯВЫ

ІНСТЫТУТ ЯДЗЕРНЫХ ПРАБЛЕМ БЕЛАРУСКАГА ДЗЯРЖАўНАГА УНІВЕРСІТЭТА АБ'ЯВЛЯЕ КОНКУРС НА ЗАМЯШЧЭННЕ ПАСАДЫ

НАВУКОВАГА СУПРАЦОЎНІКА лабараторыі фундаментальных узаемадзеянняў.

Тэрмін конкурсу – адзін месяц з дня апублікавання аб’явы.

Адрас: 220030, г. Мінск, вул. Бабруйскай, 11, аддзел кадраў, пакой 315, тэл. 226 42 31.

БДУ ў СМІ БЕЛАРУСІ

БДУ ўвайшоў у эліту сусветных ВНУ па працаўладкаванні выпускнікоў – БелТА, sb.by, unistar.by, sputnik.by, newsbel.by, govorim.by, minsknews.by, wuz.by, zviazda.by (04.09), minsknews.by, sputnik.by, 1 Нацыянальны канал Беларускага радыё, СТБ, Мінск-ТБ (06.09), БТ-1, mk.by, «Мінскі кур’ер» (08.09), ТРА «Саюз» (11.09).

Выстава «Мінск: ад старажытнасці да сучаснасці» прайшла ў БДУ – mail.ru, sb.by, БелТА, radiomir.by, sputnik.by, wuz.by, zviazda.by (04.09), minsknews.by, sputnik.by, 1 Нацыянальны канал Беларускага радыё, СТБ, Мінск-ТБ (06.09), БТ-1, mk.by, «Мінскі кур’ер» (08.09), ТРА «Саюз» (11.09).

Кубак Еўропы па інтэлектуальных гульнях сярод студэнцкіх каманд адбыўся ў БДУ – sputnik.by, 21.by, rambler.ru (28.08), belarus.by, БелТА, zviazda.by (04.09), pressmia.ru (06.09), minsknews.by (07.09), ТРА «Саюз», Мінск-ТБ (08.09), mir24.tv (09.09), zviazda.by, «Звязда» (14.09).

Загадчык кафедры фізікі і аэракасічных тэхналогій факультэта радыёфізікі і камп’ютарных тэхналогій БДУ Уладзімір Сяечнікаў стаў «Мінчанінам года» – naviny.by, minsknews.by, БелТА (05.09), sb.by, mail.ru, «СБ-Беларусь сёння» (07.09).

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт далучыўся да Вялікай харты ўніверсітэтаў – wuz.by, ecopress.by (06.09), БелТА, aif.by, (07.09), profobraz.by (09.09).

Трэцякурснік эканамічнага факультэта БДУ стаў двухразовым чэмпіёнам свету па Quake Champions – sb.by, «СБ-Беларусь сёння», «Знамя юности» (07.09), sputnik.by, БелТА, zviazda.by, belarus.by, 21.by (08.09), kv.by (10.09).

Паводле інфармацыі прэс-службы БДУ

УРАЧЫСТАСЦІ

«Мала стварыць – трэба захаваць»

15 верасня факультэцкія бібліятэкары сабраліся разам з усімі супрацоўнікамі Фундаментальнай бібліятэкі, а таксама з выкладчыкамі БДУ каб адзначыць прафесійнае свята – Дзень бібліятэк Беларусі.

Аддзячыць за добрасумленную працоўную дзейнасць праваднікам ведаў прыйшлі прарэктар па вучэбнай рабоце Сяргей Ходзін, дырэктар Фундаментальнай бібліятэкі БДУ Уладзімір Кулажанка, клуб аматараў мастацкага слова «КЛУМБа», студэнты, выкладчыкі...

Перш чым уручаць граматы найлепшым супрацоўнікам, Сяргей Мікалаевіч звярнуўся да залы з падзякай за выдатную працу ў

вясёлыя мерапрыемствы, якія ўсе часцей сталі праводзіцца ў сценах бібліятэк. Прарэктар, глядзячы на надрукаваныя пазалочанымі літарамі віншаванні, не без смутку заявіў: «Гэтыя сухія радкі ніяк не суадносяцца з той працай, якую вы робіце для бібліятэкі».

Адным з найлепшых аратараў была доктар філалагічных навук прафесар Ірына Казакова. Яна не без падставы знайшла працу бібліятэкараў знакавай: «Можна ажыццявіць самыя вялікія навуковыя адкрыцці, стварыць самыя лепшыя творы, але калі б нельга было зрабіць іх дасягненнем розных пакаленняў, не было б ні навукова-тэхнічнага прагрэсу, ні творчага. Але мала стварыць – жыццё складанае – трэба захаваць! І вось тыя людзі, якія выконваюць вышэйшую сакародную справу чалавека, які працуе ў кніжным храме, дапамагаюць нам дакраюцца да велізарных скарбаў».

Усхваляваныя выдатнымі словамі ў свой гонар, бібліятэкары спусціліся ў фае рэктарата для таго, каб паглядзець на створаную ў выніку карпатлівай працы паўна-тэкставую калекцыю «Скарыніна ў працах супрацоўнікаў Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта».

Выстава была прымеркавана да 500-годдзя беларускага кнігадрукавання. На ёй былі прадстаўлены больш за 13 навуковых прац і каля 30 навучальных дапаможнікаў. Чытаючы адкрытыя старонкі скапанаваных матэрыялаў, наведнікі маглі павандраваць па гарадах, дзе Скарына жыў і працаваў, дапоўніць калісьці пакінутую без увагі інфармацыю пра біяграфію асветніка, прачытаць словы пісьменнікаў пра яго неацэнны ўнёсак у беларускае кнігадрукаванне.

Аднак большую цікакасць у публіцы выклікалі словы выступоўцаў. Яны былі прасякнуты вялікай любоўю да Францыска Скарыны і яго

працы. Анатоль Лягчлін, намеснік дэкана ФФСН па навуковай рабоце, нагадаў пра тое, што праца па вывучэнні дзейнасці Скарыны ўсё яшчэ пакрыта таемным арэолам, нягледзячы на шматлікія даследаванні.

Загадчык кафедры гісторыі беларускай мовы гістарычнага факультэта Таццяна Казакова запрасіла прыняць удзел не толькі ў паўднёнай калекцыі, але і ў Скарынаўскіх чытаннях, таксама Таццяна Пятроўна, распавядаючы пра адкрыцці Скарыны, прыгадала фразу першага рэктара БДУ Уладзіміра Іванавіча Пічэты: «Ён першым сказаў, што нам трэба вывучаць Скарыну на шырокім грамадска-палітычным фоне».

Таццяна Пятроўна распавяла пра тое, як працягнуць даследаванні: «Францыск Скарына – гэта маштабная постаць. Выкладчыкі, аспіранты, магістранты, студэнты даследуюць Скарыну, пішуць наву-

ковыя працы на ўсіх узроўнях. Зараз навуковых прац больш за шэсць тысяч. Але тым не менш ён невычэрпны.

Сёння ёсць вельмі актуальная праблема: з'явілася шмат празаічных, драматургічных твораў, сучасных прац. Нам трэба асэнсаваць, дзе выдумка і праўда, а дзе яны абгрунтаваныя. А выльецца гэта, канешне, у маштабнае даследаванне».

Двама мерапрыемствамі Фундаментальнай бібліятэка не абмежавалася. Усю пятніцу ў бібліятэках праводзілася акцыя «Дзень вернутай кнігі». Яна дазволіла студэнтам вярнуць не здадзеную ў тэрмін літаратуру без аплаты запазычанасці. Таксама наведнікі могуць бясплатна на дом узяць кнігі з чытальнага зал і падзяліцца з бібліятэкай літаратурай з уласнай кніжнай калекцыі, прыняўшы ўдзел у ініцыятыве «Падары кнігу бібліятэцы».

Паліна ГРЫЦКЕВІЧ

НЕ ПРАМІНІЦЕ

«Тэатральны куфар. БДУ–2017» запрашае!

Міжнародны фест студэнцкіх тэатраў «Тэатральны куфар. БДУ–2017» урачыста адкрыўся 21 верасня.

Папулярнае мерапрыемства БДУ сабрала 21 універсітэцкі тэатр з 9 краін: Беларусі, Расіі, Вялікабрытаніі, Польшчы, Сербіі, Чылі, Балгарыі, Філіпін, Туніса. Нашу краіну прадставяць сем тэатральных калектываў. Усяго ў конкурснай праграме прымуць удзел больш за 200 артыстаў.

Спецыяльным госцем цырымоніі адкрыцця стаў моладзевы тэатр «Кола» з Віцебска з канцэптуальным перформансам «Папяровыя людзі».

Сёлета на фэсце адбудзецца біенале пластычных мастацтваў «Куфар пластылін». Знакавай падзеяй стане монаспектакль «Я

хачу быць з табой», аўтарам і выканаўцам якога з'яўляецца кіраўнік Maat Projekt Theatre Томаш Базан (г. Люблін, Польшча).

Адным з самых відовішчых дзеянняў сёлета сезона стане «фірмовы» праект фесту «Куфар-in-Motion», які аб'яднае ўсіх удзельнікаў. Унікальны паказ адбудзецца на цырымоніі закрыцця. Рэжысёрам выступіць Алена Русіна з Санкт-Пецярбурга.

Прадстаўленні пройдуць на англійскай, іспанскай, сербскай, польскай і рускай мовах.

Галоўны прыз – «Вялікі куфар» – прысуджае глядач, галасуючы пасля кожнага спектакля. А прафесійнае журы вызначыць «Найлепшы спектакль» асобна сярод аматарскіх і прафесійных тэатраў. Закрыццё фесту 27 верасня.

Больш падрабязна пра расклад спектакляў: <http://afisha.bycard.by/kufar/>.

КУБАК ЕЎРОПЫ

Адказы на пытанні

Уладальнікам Кубка Еўропы па інтэлектуальных гульнях сярод студэнцкіх каманд стала расійская «Першая зборная» (Масква), якая набрала 62 балы. Вынікі змагання падведзены 10 верасня ў БДУ.

Другой у інтэлектуальнай гонцы стала зборная «Вельмі змянілася за лета» (Мінск) з 38 баламі. Трэцяе месца ў мінскай зборнай «Корпусариум deluxe», у якой 32,75 бала.

Найлепшай у гульні «Што? Дзе? Калі?» стала каманда «Першая зборная». У «Брэйн-рынг» перамаглі студэнты з «Рыболоуды» (Кіеў). Алімп «Эрудыт-квартэт» скарэйся «Корпусариум deluxe». У індыўдуальнай «Сваёй гульні» найлепшым знаўцам прызнаны гулец з «Першай зборнай» Міхаіл Навасёлаў.

Нагадаем, на працягу трох дзён каманды змагаліся за перамогу ў спартыўных версіях гульняў «Што? Дзе? Калі?», «Брэйн-рынг», «Эрудыт-квартэт» і ў індыўдуальнай «Свая гульня». Уладальнік Кубка Еўропы вызначаўся па выніках выступу ў камандных гульнях.

Усяго ў змаганні прынялі ўдзел 32 зборныя з Беларусі, Расіі, Украіны, Арменіі і Латвіі. Адзначым, БДУ стаў першай айчыннай ВНУ,

дзе быў разгуляны Кубак Еўропы па інтэлектуальных гульнях.

Традыцыйным месцам правядзення з'яўляўся Санкт-Пецярбургскі дзяржаўны ўніверсітэт. Апошнія два гады фінал чэмпіянату праходзіў у Віцебску.

Арганізатарамі Кубка–2017 выступілі БДУ, Міжнародная асацыяцыя клубаў «Што? Дзе? Калі?» і Беларускае ліга інтэлектуальных каманд.

